

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie

Nieuwsbrief nr. 10 - 28 december 2007

In dit nummer:

- Voorwoord
- Samenwerkingsrelatie tussen opvoeder en kind: een uitdaging of een nauwelijks haalbaar ideal?
- Icassi 2007
- Agenda 2008
- Website NWIP
- E-mail

Voorwoord

Beste mensen,

Op de drempel van een nieuwjaar hoor je overal om je heen bespiegelingen over de afgelopen tijd. Wat voor jaar we hebben gehad en hoe snel het allemaal is gegaan. Letterlijk wordt overal om ons heen de balans opgemaakt.

Maar wat brengt het opmaken van een balans ons behalve een overzicht van wat is geweest en nog rest? Emoties als tevredenheid en halve of hele teleurstellingen? En wat doen we daar verder mee? Welke lering rekken we eruit? En komen we tot voornemens, die we mogelijk over enige tijd al weer zijn vergeten?

Hoeveel moed hebben wij in de achter ons liggende tijd genomen om in de realiteit van het 'hier en nu' te leven? Daar in een continue proces steeds lering uitgetrokken en op voortgebouwd?

Ik moet voor mezelf zeggen dat ik tot voor kort iemand was, die ertoe neigde vanuit een voortdurende reflectie het beste uit mezelf en de omgeving te halen. Dat 'ertoe neigen' betekent dan tegelijkertijd dat ik daar niet altijd even goed in slaagde. Soms tot teleurstelling van mezelf of mijn omgeving. In een aantal situaties kwam ik tot de ontdekking dat het 'meegaan in de stroom' me verwonderde over wat vanuit die instelling ook realiteit kon worden.

Het je uit en te na voorbereiden op dingen die komen en gaan is ook zo'n wonderlijke beweging. Is het u wel eens opgevallen hoe weinig effectief of efficiënt zo'n voorbereiding kan zijn? Meer dan de helft van wat ik tijdens een voorbereiding heb bedacht is nog nimmer werkelijkheid geworden.

En de invallen ter plekke waren soms adequater en efficiënter dan al het vooraf bedachte. Een tijdlang besloot ik me daarom niet langer uitgebreid voor te bereiden. Ik ging meer varen op hetgeen ik wist, mijn ervaring, maar vooral mijn 'common sense' gekoppeld aan een wakkere instelling in het 'hier en nu'. Het werd een wonderlijke reis met onverwachte en vooral ook goede ervaringen.

Het vrij en onafhankelijk in het leven kunnen staan, is een andere eigenschap die hieraan een welkome bijdrage levert. Regelmatig betrap ik er mezelf op dat ik een gekleurde bril draag en daarmee zaken mis of te gekleurd zie. Nu is die gekleurde bril kwijt raken volgens mij en de individual psychologie haast een schier onmogelijke zaak. Het is beter wanneer ik me bewust ben van die bril en weet wanneer een correctie nodig is om uit een valkuil te blijven.

Kortom ik nodig jullie uit het komende jaar met mij binnen te stappen met een onafhankelijke insteek, een gekleurde bril op, een wakkere houding en waarneming. Vertrouwend op je ervaring, je kennis en je 'common sense'. En ik wens jullie toe vanuit die instelling te gaan ervaren hoe relaxt dat kan zijn. Ruimte, rust en creativiteit geeft en het gevoel dat ondanks dat je met de stroom meegaat, je toch voldoende kunt beïnvloeden en sturen.

Gerard Kulker
Voorzitter

Samenwerkingsrelatie tussen opvoeder en kind: een uitdaging of een nauwelijks haalbaar ideaal?

Verslag van de workshop van Gerard Kulker, die werd gehouden op 29 september 2007 in het Anthonia Instituut te Assen.

Inleiding

Als inleiding wordt met de deelnemers stil gestaan bij twee vragen:

Met welke verwachting neemt u deel aan deze bijeenkomst?

Zijn er vragen waarop u vanmorgen antwoord hoopt te krijgen?

Inhoud van het programma

1. Individualpsychologie en opvoeding

De Individualpsychologie heeft veel bijgedragen aan het opvoeden van kinderen.

2. Mens als sociaal wezen

- ✓ ergens bij willen horen;
- ✓ de mens wordt alleen mens in zijn relatie tot andere mensen;
- ✓ gemeenschapsgevoel.

3. Doelgerichtheid van gedrag

- ✓ aandacht;
- ✓ macht;
- ✓ wraak;
- ✓ verondersteld onvermogen.

4. De mens als vrij en een keuze makend wezen

5. Keuze voor vandaag: De mens als sociaal wezen

Specifiek naar het thema: de sociale kant van de opvoedingsrelatie tussen opvoeder en kind.

De mens als sociaal wezen

Het erbij horen

Het gevoel te hebben ergens bij te horen is een fundamentele behoefte van elk mens. Dit gevoel wordt bevestigd door de plaats die ieder van ons heeft binnen de leefgemeenschap waarvan we deel uitmaken. Je weet dat je er toe doet. Er wordt een bijdrage van je verwacht aan deze gemeenschap en je kunt op de anderen rekenen als je hen nodig hebt. Je voelt je geaccepteerd en gerespecteerd. Al naar gelang je leeftijd en ontwikkeling verandert de bijdrage die van je wordt verwacht, terwijl ook de rol van de anderen in de gemeenschap mee groeien.

Voorwaarde voor dit proces betekent dat er een sfeer van vertrouwen heerst en een open sfeer is. Je wordt geaccepteerd om wie je bent.

In een opvoeding relatie is het belangrijk regelmatig in houding en handelen naar elkaar te bevestigen dat de ander erbij hoort.

De mens wordt alleen mens in zijn relatie tot andere mensen

Hoewel anderen invloed uitoefenen in tot wie je uitgroeit, meent de Individualpsychologie

dat we geen 'onbeschreven blad zijn, dat door anderen wordt ingevuld. Ieder mens heeft een eigen verantwoordelijkheid en beschikt over een zekere mate van vrijheid in handelen. (keuze vrijheid)

Gemeenschapsgevoel

Het gemeenschapsgevoel is niet vanaf de geboorte van de mens aanwezig, maar moet worden gewekt. Hoe? (zie onder 'erbij horen')

Opgave in deze tijd:

- ✓ kinderen wordt van jongs af aan geleerd keuzen te maken;
- ✓ ouderschap is een bewuste keuze, zodat het kind echt gewenst is en erbij hoort; redelijk centrale positie.

Tegenstelling tussen binnen en buiten de opvoedingsgemeenschap:

Binnen de opvoedingsgemeenschap is een grote tolerantie.

De buitenwereld verhardt. Buitenwereld is anders dan de beleving van de eigen groep.

Visie op straf en beloning

Natuurlijke gevolgen en logische en/of natuurlijke gevolgen en consequenties.

(Deze week nog een opmerkelijk bericht dat repressie en/of langere straffen recidive in de hand werkt.)

Opgave in deze tijd:

- ✓ jongeren zijn sterk in het maken van hun eigen keuzen
- ✓ jongeren hebben enige moeite met sociaal, emotionele relaties.

Wat is er nodig voor een goede samenwerking?

Een zekere complementariteit. (Complementair = aanvullend.)

Bij een complementaire relatie is er niet alleen sprake van ongelijkheid, maar ook van naadloos op elkaar aansluiten dan wel aanvullende rollen en activiteiten.

In een potje dekseltje relatie bestaat de complementariteit als het ware uit twee puzzelstukjes, die een mooi stilleven opleveren mits elk puzzelstukje onveranderlijk blijft in vorm en plaats. Zo'n complementariteit tussen mensen levert in zijn gestolde vorm wel een mooi plaatje op, maar de echte meerwaarde van een complementaire relatie tussen mensen komt alleen tot stand wanneer er een wisselwerking ontstaat en zij gebruik

maken van hun kwaliteiten, vaardigheden en in de omstandigheden waarin zij verkeren steeds de juiste onderlinge balans weten te vinden.¹

In een samenwerkingsproces van complementaire relaties is er sprake van elkaar aanvullende activiteiten en onderlinge rolverdeling met daaraan verbonden een zekere mate van dynamiek in de relatie.¹

Uitgangspunt bij een opvoedingsrelatie:

Wat is er nodig voor een goede samenwerking bij ongelijke relaties zoals tussen de volwassen opvoeder en het min of meer afhankelijke kind?

Opvoedingsrelatie als complementaire relatie?!

Hoe ziet de complementariteit eruit in een opvoedingsrelatie?

Het kind is bij zijn geboorte afhankelijk van de opvoeder. Hij moet verzorgd worden en allerlei zaken leren om zich in het leven staande te kunnen houden.

Het is de competentie van de opvoeder voor het kind te zorgen en het kind zo op te voeden dat het zich ontwikkelt tot een zelfstandige, succesvolle volwassene.

Het lastige in deze relatie is dat de onderlinge rolverdeling aan verandering onderhevig is en daarmee een zekere dynamiek kent. Wil de ongelijkheid in de relatie opvoeder - kind complementair blijven, dan kan het daarom niet anders dat er ook sprake is van een zekere groei en dynamiek in de eigen competenties en vaardigheden aan de kant van de opvoeder.

Wanneer het gezin op vakantie gaat, levert dat voor Cynthia meestal wat spanning op.

Hebben ze alles wat nodig is wel ingepakt? Zal alles wel goed gaan onderweg?

Deze spanning zorgt ervoor dat Cynthia alles onder controle wil houden en dat lukt het beste als zij de dingen bij zichzelf houdt.

Ze moet vanavond nog even bij de buurvrouw langs om te vragen om de

huissleutel te brengen en wat uitleg te geven waar ze tijdens hun afwezigheid op dient te letten. Ze weet dat dit bezoekje aan de buurvrouw haar meestal wat tijd kost. Haar buurvrouw vraagt haar doorgaans even binnen om koffie te drinken. Cynthia komt daar niet onderuit. Ze wil dus dat haar zoon Rob van 7 jaar een beetje opschiet en meewerkt, zodat hij snel naar bed kan en zij de tijd heeft voor haar buurvrouw die nou eenmaal nodig is. Maar je zult het zien, denkt Cynthia, Rob neemt voor alles wat meer tijd dan gewoonlijk. En alsof Rob er een zesde zintuig voor heeft dat er iets bijzonders te gebeuren staat, loopt het dit keer inderdaad niet op rolletjes. Hij knoeit tandpasta op zijn pyjama, probeert wat tijd te rekken door ineens zijn speelgoed dat meegaat te willen controleren en zal hij dat ene spel nu wel of niet meenemen? Cynthia moet zich inhouden om haar geduld te bewaren.

Aan de hand van voornoemd voorbeeld wordt met elkaar stilgestaan bij de dynamiek in de relatie en welke interventie een andere dynamiek kan brengen.

Dynamiek in de relatie

Aan de ene kant is het belangrijk te weten welke persoonlijke kwaliteiten en vaardigheden als bouwstenen in de relatie aanwezig zijn en zicht te hebben op de omstandigheden. De wisselwerking tussen de omstandigheden en de kwaliteiten en vaardigheden van opvoeder en kind (als human resources) bepalen gezamenlijk hoe waardevol de samenwerking kan worden.

Een situatie met daarin bepaalde factoren, vormt een min of meer constante omstandigheid. (Het op vakantie gaan is in bovengenoemd voorbeeld een vast gegeven.) Dit ligt anders voor de menselijke bouwstenen in het voorbeeld als human resources. Immers aan een berg bouwstenen valt niet af te leiden welk gebouw er mee gebouwd kan worden. De wijze waarop de bouwstenen met elkaar samen het gebouw vormen en hun kwaliteiten tot uitdrukking laten komen, bepaalt de vorm en kwaliteiten van het gebouw. Zo is het ook in een relatie tussen mensen, die met elkaar samenwerken.¹

De omstandigheden

¹ Uit: Flow of koekoeksnest. Gerard Kulker.

Naast hetgeen al eerder is opgemerkt over omstandigheden waaronder kinderen opgroeien, is verder nog aan te vullen:

We leven in een tijd van democratie. De tegenwoordige gezinssituatie laat zich daarentegen het best omschrijven als een onderhandelingsstructuur. Dit lijkt enigszins met elkaar in tegenspraak. Toch zijn democratie en onderhandelen niet met elkaar in tegenspraak wanneer daarvoor juiste sfeer aanwezig is en bepaalde spelregels worden gehanteerd. Gelijkwaardigheid is daarvan een belangrijke. Maar ongelijkheid kan ook juist een stimulerende, creatieve rol spelen. Zeker wanneer we een meerwaarde in ons samen-zijn willen realiseren, is het belangrijk dat de afzonderlijke leden binnen een gemeenschap zich durven en mogen profileren. Binnen een opvoedingsrelatie waarin per definitie sprake is van ongelijkheid en ontwikkeling, is het belangrijk dat de sfeer en spelregels zodanig werken dat ze het beste bij elkaar naar boven halen. Natuurlijk geeft dat op zijn tijd ook wrijving, blijkt overleg noodzakelijk, evenals geven en nemen. Maar juist dat zorgt voor die extra dynamiek in het samen leven en draagt ertoe bij dat wij ons blijven ontwikkelen.

De eerder genoemde voorwaarden (vertrouwen, open sfeer, respect en acceptatie) die ervoor zorgen dat je je erbij voelt horen, geven je ruimte om te mogen en kunnen experimenteren, je mening te geven, je eigen keuzen te maken. Tevens bepalen ze de waarden en normen van de groep, die een kader scheppen. Een kader dat de gewenste en noodzakelijke speelruimte bepaalt, die mensen in ontwikkeling nodig hebben. Eveneens bepaalt dit kader, waar we op grenzen beginnen te lopen evenals waar we buiten dit kader komen en onze ontwikkeling onacceptabel voor die gemeenschap kan worden.

De meerwaarde die het proces van complementaire samenwerking kan opleveren, wordt vooral bepaald door een open houding en de sfeer in de relatie, die wordt gekenmerkt door

- ✓ onderling respect en vertrouwen;
- ✓ zowel opvoeder als kind moeten van elkaar kunnen en willen leren;
- ✓ de eigen rol en die van de ander (leren) kennen en accepteren; (elkaar in zijn waarde laten/gelijkwaardigheid)
- ✓ keuze leren maken en consequenties (leren) overzien; (mens = kiezend wezen; natuurlijke consequenties en logische gevolgen)

- ✓ eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen;
- ✓ vertrouwen krijgen en vertrouwen geven;
- ✓ de relatie in de waagschaal durven stellen op het moment dat een gewenste verandering dat vraagt.

Herkennen jullie in je eigen opvoedingsrelatie de bovengenoemde punten?

Een voorbeeld

Vier mensen, een getrouwd stel en hun 19 jarige dochter en haar vriend, zitten bij een hitte van 33 graden onder de veranda van hun boerderij op het platteland, 53 kilometer van de dichtsbijzijnde stad.

Vanwege de hitte bewegen ze zich zo weinig mogelijk en drinken liters fris om niet uit te drogen. Ze laten zich afkoelen door een ventilator, die op de veranda staat en om de tijd te doden doen ze een spelletje 'Triominus'.

Opeens stelt vader voor om naar een cafetaria in de stad te gaan om wat te eten. Hij denkt bij zichzelf dat zijn dochter en haar vriend dat wel leuk zullen vinden.

De vriend denkt bij zichzelf ; die is gek', maar hij wil geen spelbreker zijn. Dus gaat hij mee en de moeder en dochter doen eigenlijk hetzelfde.

In hun oude mercedes nog zonder airconditioning rijden ze door de bloedhitte naar de stad. Een gedeelte van de rit moeten ze met de ramen dicht rijden vanwege de stoffige landwegen. Ze zijn de enige klanten in het cafetaria, worden bedient door een slome weinig gewillige ober en eten een middelmatige lunch, waarna ze terugkeren naar de boerderij. Ze komen uitgeput en bevangen door de hitte terug op de boerderij en zijn allerminst blij met de ervaring van de afgelopen uren.

Terug op de veranda merkt vader op dat zijn idee hen eigenlijk nauwelijks enig genoegen of koelte heeft opgeleverd. In het hierop volgende gesprek wordt hen duidelijk dat eigenlijk niemand naar zin had om naar de stad te gaan. Ieder dacht dat de ander het wel graag wilde.

Slot

De samenwerking tussen opvoeder en kind is te beschouwen als een uitdaging.

De dynamiek in de situatie en de relatie ligt op de zogenoemde kruispunten. Om dynamiek in de relatie of situatie te krijgen is het van belang

de moet te hebben buiten gangbare kaders te treden. De relatie in zekere zin in de waagschaal te durven stellen. De dynamiek draagt er zorg voor dat de kaders helder blijven en passend.

Gerard Kulker

ICASSI 2007 Elspeet Nederland

Voor de eerste keer beleefd:
ICASSI, International Committee for Adlerian
Summer Schools and Institutes

Waar moet ik beginnen, wat heeft de meeste indruk gemaakt. Bij het schrijven over Icassi kan ik er, denk ik, niet vanuit gaan dat iedereen weet wat Icassi is. Ik wist het ook niet tot, voor een half jaar terug. Natuurlijk had ik de naam wel eens gehoord, maar me er verder niet in verdiept. Ik zal eerst beginnen om me voor te stellen.

Mijn naam is Marry Oostijen, ik ben 59 jaar jong, woon in Genemuiden en ik ben zijdelings al meer dan 40 jaar bekend met de Individual Psychologie van Alfred Adler. Destijds, en dan praat ik over de tweede helft van de zestiger jaren in de vorige eeuw, volgde Jan mijn man stottertherapie bij Theo en Antonia Schoenaker in Doetinchem. Als partner mocht ik deelnemen aan de therapie, en in het begin van de zeventiger jaren zijn wij ook nog een paar keer samen naar Zuntersbach geweest. Zeer waardevolle therapie weekenden waren dat. Ook begeleidde ik in die jaren zogenaamde zelfhulpgroepen van ouders die samen het boek "Kinderen dagen ons uit" van Prof. Dr. Rudolf Dreikurs bestudeerden en in praktijk probeerden te brengen. Maar, zoals dat gaat, wij bouwden een bedrijf op, een accountantskantoor en belastingadviespraktijk, we werden in beslag genomen door de zaak en ons gezin. De Individual Psychologie kwam op de achtergrond, al bleef daar wel een sluimerende liefde voor alles wat Theo en Antonia Schoenaker ons geleerd hadden.

Tot vorig jaar die sluimerende liefde weer werd aangewakkerd. Tijdens een reünie van oud-bestuursleden van de vereniging Demosthenes, een landelijke stottervereniging, kwamen wij in gesprek met Wil en Fred Bahlmann. En dan kom je uiteraard ook in contact met de Encouraging-Training Schoenaker-concept®.

Wij, Jan mijn man en ik, hadden ons kantoor overgedragen en stonden op het punt een andere wending aan ons leven te geven. De keus was voor ons duidelijk, wij besloten de opleiding tot Encouraging-Trainer Schoenaker-concept® in het Adler-Schoenaker Instituut in Assen te gaan volgen. Zo kunnen we hopelijk nog een flink aantal jaren een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. En ik kan jullie zeggen, we zijn nu een jaar aan de studie en het bevalt ons opperbest!

En daar, in het Adler-Schoenaker Instituut in Assen was dit voorjaar een bijeenkomst van de NWIP waar uiteraard ook Theo Joosten en Willy Hoekstra aanwezig waren. En daar vertelden ze ons over Icassi, dat dit jaar in Elspeet plaats zou vinden, een echte thuiswedstrijd. We besloten om deel te nemen aan deze Adleriaanse Zomerschool en hebben ons voor de eerste week opgegeven. En wat tref je dan aan.

Allereerst, heel veel mensen, ruim 150 deelnemers uit 19 verschillende landen waren daar bijeen in Mennorode, een conferentieoord midden in de bossen bij Elspeet. Op zondag was de inschrijving, en ik kan jullie vertellen, dat de hoeveelheid mensen, de verschillende talen die we daar hoorden, ons enigszins overweldigden. Maar na een tijdje voelden we ons als een vis in het water. De sfeer was buitengewoon ontspannen, de mensen vriendelijk en het geheel perfect geregeld.

De spreektaal was Duits of Engels, en iedere morgen werd gezamenlijk begonnen met een lezing (Morning Lectures), die meteen vanuit het Duits in het Engels werd vertaald, of omgekeerd. Na de lezing en de koffiepauze begonnen de "Courses". Bij opgave voor de Icassi week hadden we een keus gemaakt uit het aanbod en daarbij onvoldoende gelet op de taal waarin de cursus werd gegeven. Maar gelukkig was daar weer Theo Joosten die ons heeft geholpen, zodat we uiteindelijk toch terecht kwamen bij twee docenten die de cursus in het Duits gaven, een taal die ons het beste ligt.

Zoals gezegd, elke morgen na de pauze twee uur training bij Gerd Baumer, over "Aging and Task" en 's middags bij Yvonne Schurer over "Introduction of Lifestyle". Juist door de verschillende nationaliteiten in de groep waren de trainingen zeer intensief maar juist ook heel boeiend. De kundigheid van Yvonne en Gerd, de manier waarop ze het onderwerp duidelijk

maakten en ons leerden inzicht te verkrijgen in ons eigen leven en in de manier waarop we met anderen omgaan, heeft diepe indruk op ons gemaakt.

Icassi was niet alleen ernst en diepgang, er was ook volop humor, tussen de bedrijven door in de gesprekken met elkaar, en ook op de Internationale Avond, de zaterdagavond, waar ieder land een eigen vrolijke, muzikale en soms bijzonder humoristische bijdrage leverde. We hebben zelden zo gelachen als tijdens de bijdrage van de Amerikanen. Het sprookje van Assepoester, zo komisch gebracht met een minimum aan materiaal maar een maximum aan inzet.

De conclusie: als je geïnteresseerd bent in Individual Psychologie mag je Icassi niet missen! Wij willen het in ieder geval niet missen, het is voor ons een stuk inspiratie geweest en we hebben veel geleerd wat ons bij onze studie voor Encouraging-Trainer goed van pas komt. Volgend jaar gaan we weer en dan naar Hongarije. Tot volgend jaar!

ICASSI 2007 Mennorode Elspeet.

Op een prachtige zaterdag rijd ik met mijn vrouw en dochter naar Elspeet.

Vol verwachting over wat er de komende week in Mennorode allemaal op ons af zal komen.

Eenmaal bij Mennorode aangekomen worden we hartelijk welkom geheten door de receptionist. De eerste indruk is goed. Wat erg fijn is. Er blijken al veel mensen aanwezig te zijn en we zien ook al "oude bekenden" van een vorige Icassi.

Het weerzien is verwarmend. We laden onze spulletjes uit en brengen ze naar de kamer. Alles is netjes en verzorgd en we hebben het gevoel dat de komende week een goede wordt.

ICASSI 2007 Mennorode Elspeet.

Op een prachtige zaterdag rijd ik met mijn vrouw en dochter naar Elspeet.

Vol verwachting over wat er de komende week in Mennorode allemaal op ons af zal komen.

Eenmaal bij Mennorode aangekomen worden we hartelijk welkom geheten door de receptionist. De eerste indruk is goed. Wat erg fijn is. Er blijken al veel mensen aanwezig te zijn en we zien ook al "oude bekenden" van een vorige Icassi.

Het weerzien is verwarmend. We laden onze spulletjes uit en brengen ze naar de kamer. Alles is netjes en verzorgd en we hebben het gevoel dat de komende week een goede wordt.

Welkom

Inschrijven voor de bazar

Aan het einde van de middag zijn vele gasten en docenten met de "Mennorode shuttle" aangekomen. Vele nieuwe "students", maar ook vele oude bekenden.

De zondag staat in het teken van bijkomen van de jetlag en wandelen in de bossen en .....

Maandag: Blok 1 start al om 9.00 uur en is altijd plenair. Eva Dreikurs neemt het woord en vertelt over het ontstaan van de Zomerschool en welke betekenis de "Individual Psychologie" heeft in de wereld.

Blok 2 start om 11.00 uur en alle deelnemers vertrekken naar de verschillende workshops.

Elke dag om 13.00 uur is er de lunch en om 14.30 uur begint Blok 3. Een andere workshop kan gekozen worden of je hebt een workshop voor de hele week genomen.

zang en feestavond

international evening

De eerste enthousiaste verhalen worden uitgewisseld.

Ook is er een kinderprogramma (kinderen vanaf 4-12 jaar) en een jeugdprogramma (13-17 jaar). De kinderen komen opgewekt uit de workshops. Een geweldige ervaring voor hen. Op het congres wordt in het Engels en Duits gecommuniceerd.

Na Blok 3 is er de mogelijkheid om de "bookstore" te bezoeken of nog deel te nemen aan een "special interest" bijeenkomst.

Daarna is er "dinner". Deze eerste dag komt iedereen vol met verhalen terug over hoe fijn het is om dit mee te maken.

Blok 4 begint om 20.00 uur. Het is het recreatieve blok. Deze eerste avond is het bijzonder. We worden welkom geheten door Eva Dreikurs, de manager van Mennorode en door de Nederlandse ondervoorzitter van Icassi Theo Joosten.

Daarna is er prachtige muziek. De volgende avonden staan in het teken van zang, dans en bazaar. Erg leuk is de internationale avond waarbij een optreden wordt verzorgd door groepen uit de verschillende landen. Dit jaar waren er 19 nationaliteiten vertegenwoordigd. Ook de kinderen verzorgen een deel van die avond. Men kan een of twee weken deelnemen aan deze Zomerschool.

In het tussentijdse weekend werden er bustrips georganiseerd.

Even bijpraten

lecture in blok 1

Aan het einde van de eerste week waren alle deelnemers erg content over de inhoud en kwaliteit van alle workshops.

De tweede week kon starten. Met opnieuw veel (nieuwe) deelnemers.

Na de eerste week vertrok mijn vrouw naar huis. Zelf bleef ik nog een week.

Ook de tweede week verliep goed en na 14 dagen in Elspeet te zijn geweest hadden we allemaal een goed gevoel en voldoende inspiratie overgehouden aan deze 40ste Icassi.

workshop art

Aan het eind van de week werd de vlag overgedragen aan Hongarije.

Ik hoop dat ik u als lezer enthousiast heb gemaakt en wie weet: tot ziens in Hongarije. Alle nieuws en foto's staan op de vernieuwde website: www.icassi.net

Met warme groet: Willy en Joke en Monique Hoekstra

Agenda 2008

NWIP

Zaterdag 9 februari 2008 10.30 uur:

Plaats: Antonia Instituut te Assen

De bijeenkomst heeft als thema:

Zicht op jouw 'lifestyle' en functioneren

Op **zaterdag 9 februari 2008** wordt door de NWIP een workshop met dit thema gehouden. De bijeenkomst vindt plaats in het **Antonia Instituut te Assen**.

Veel psychologische theorieën onderkennen het belang van de invloed van de jeugd op de ervaringen in het leven als volwassene. Veel mensen zijn zichzelf niet of nauwelijks bewust van deze invloed en realiseren zich niet hoe en in welke mate deze 'jeugdfilters' gebruikt worden om vorm te geven aan een eigen, unieke en consistente manier van handelen en voelen en aan de wijze waarop zij omgaan met problemen en uitdagingen in het leven.

De manier waarop iemand in het leven staat en omgaat met problemen en interpersoonlijke relaties wordt door Adler 'levenshouding' (lifestyle) genoemd. Deze 'levenshouding' wordt ontwikkeld in de eerste sociale groep, het gezin en blijft gedurende het gehele leven relatief stabiel. De 'levenshouding' wordt vooral zichtbaar tijdens stressvolle en onzekere situaties.

Door inzicht te hebben in de eigen 'levenshouding' is het voor iemand gemakkelijker om de daarbij horen kwaliteiten in te zetten, zorg te dragen voor de realisatie van eigen behoeften en wanneer dat gewenst is voor ander gedrag te kiezen teneinde optimaal te kunnen functioneren.

De manier waarop iemand in het leven staat en omgaat met problemen en interpersoonlijke relaties wordt door Adler 'levenshouding' (lifestyle) genoemd. Deze 'levenshouding' wordt ontwikkeld in de eerste sociale groep, het gezin en blijft gedurende het gehele leven relatief stabiel. De 'levenshouding' wordt vooral zichtbaar tijdens stressvolle en onzekere situaties.

Door inzicht te hebben in de eigen 'levenshouding' is het voor iemand gemakkelijker om de daarbij horen kwaliteiten in te zetten, zorg te dragen voor de realisatie van eigen behoeften en wanneer dat gewenst is voor ander gedrag te kiezen teneinde optimaal te kunnen functioneren.

In de workshop krijgen deelnemers de gelegenheid kennis te maken met een in Amerika ontwikkeld psychologisch instrument, de zogenoemde BASIS-A. Daarnaast wordt ervaren hoe het instrument kan worden

toegepast. Een unieke kans om niet alleen een voor Nederland uniek instrument te leren kennen, maar tevens zicht te krijgen op uw eigen levensstijl, voorkeuren en functioneren.

De BASIS-A is, een door Mary S. Wheeler, PH.D., Roy M. Kern, ED.D. en William L. Curlette, PH.D. ontwikkelde test, die aan de hand van verschillende schalen de relatie legt tussen de vroegste jeugdervaringen en de invloed die deze hebben in het volwassen leven. Zij verheldert de relatie tussen de vroegste jeugdervaringen en de wijze waarop mensen omgaan met hun problemen en uitdagingen in het leven. Meer inzicht in deze relatie biedt een persoon o.a. meerdere keuzemogelijkheden.

De BASIS-A meet 5 aspecten van de levenshouding. Deze zijn:

- ✓ De mate van **sociale betrokkenheid** en zegt iets over de mate waarin betrokkene zich op zijn/haar gemak voelt in een groep.
- ✓ **Aanpassingsvermogen** en zegt iets over de mate waarin betrokkene zich aanpast aan anderen en structuur nodig heeft en zegt ook iets over de wijze van omgaan met regels.
- ✓ **Leiderschap** en zegt iets over de mate van (behoefte aan) leiderschap.
- ✓ **Behoeftte aan Erkenning** en zegt iets over de behoefte aan erkenning van anderen.
- ✓ **Alertheid** en zegt iets over de mate van gevoeligheid voor (non-verbale en verbale) signalen van anderen en het verlangen om 'gezien' te worden.

De workshop wordt geleid door Radjani Edel en Gerard Kulker. Beiden hebben een eigen advies en organisatie bureau waarin ze bedrijven en medewerkers adviseren t.a.v. zaken die spelen op het gebied van personeel en management. Zij maken in hun advisering gebruik van de zogenoemde Basis-a en hebben een training gevolgd bij PH. D. Roy M. Kern. In overleg met hem hebben zij het instrument in het Nederlands vertaald en het recht verworven dit instrument in Nederland te mogen gebruiken.

Routebeschrijving:

Antonia Instituut, Borgstee 44, 9403 TV Assen

Vanaf A 28 Groningen: afslag 34 Assen Noord, rechtsaf richting Assen.

Volg de weg langs de wegwerkzaamheden, tot aan het stoplicht Europaweg Noord: daar links, richting **Ring Oost**, meteen daarna (100 m) bij stoplicht links, en direct (na 20 m) weer rechtsaf, weg volgen (langs "Tuinland", tot einde parkeerterrein), waar de weg rechtsonder wegbuigt: links afslaan (op de hoek is de Dierenkliniek) dan na 100 m: nr. 44 (pleintje rond, parkeren langs de weg).

Vanaf A 28 Hoogeveen:

afslag 32 Assen Zuid, bij stoplicht rechts, richting NS-station (P&R).

Weg blijven volgen, na 1 km: NS-station; dan:

Vanaf NS-station Assen (2,5 km):

'Overcingellaan' blijven volgen richting noord (station aan uw rechter kant)

Na 400 m, over viaduct: rechtdoor: Industrieweg, rechtdoor bij resp. stoplicht, rotonde, voorbij Shellstation, dan bij stoplicht: recht oversteken (voorsorteren), en direct (na 20 m) rechtsaf, weg volgen (langs "Tuinland", tot einde parkeerterrein), waar de weg rechtsonder wegbuigt: linksafslaan (op de hoek is de Dierenkliniek), dan na 100 m: nr. 44 (pleintje rond, parkeren langs de weg).

Vanaf Rolde:

Via Rolder Hoofdweg naar Assen: rechtsaf: Europaweg Oost, richting Groningen. 1e rotonde rechtdoor: Europaweg Noord, 2e rotonde rechtdoor, 3e rotonde rechtsaf: Mahatma Gandhieweg, na 200 m links, dan asfalt-weg volgen over 100 m, tot net voorbij de Dierenkliniek: dan in de bocht: rechts afslaan: na 100 meter: nr. 44 (pleintje rond, parkeren langs de weg).

Antonia-Instituut

Een verstandige rug, een sterk lichaam

Beste vrienden,

In het weekend van **19 en 20 januari 2008** organiseert het Antonia Instituut een **Feldenkrais** cursus, geheel gewijd aan het leren hoe je verstandig met je rug om kunt gaan, of beter, om je rug te leren verstandig met je lichaam om te gaan. De rug is het "verdeelcentrum" van (bijna) alle bewuste activiteit in het lichaam, en kan als zodanig zowel een bron van kracht als een bron van pijn en moeite zijn. De lessen die in dit

weekend worden gegeven zijn op zich niet nieuw of ingewikkeld, maar hebben door de opbouw en de opeenvolging in een zo korte tijd een sterk cumulerend effect.

De cursus wordt gegeven door Herman Poort, die al jaren les geeft en een 4-jarige opleiding destijds hiervoor gevolgd heeft in Duitsland en IFF(International Feldenkrais Federation) gediplomeerd is.

Kosten zijn 125,- euro. Er kunnen maximaal 10 mensen deelnemen. Dagindeling: zaterdag en zondag van 10.00 - ca. 17.00 uur.

De cursus is voor iedereen die bewegingen beter wil coördineren om klachten te verhelpen of te voorkomen. Voor meer informatie over deze methode, zie de bijlage en kijk op de website www.feldenkrais.nl

Als je wilt meedoen, wacht niet te lang met aanmelding.

Hartelijke groeten,
Wil Bahlmann-Stegeman

Antonia Instituut,
Borgstee 44, 9403 TV Assen.
tel.0592-302933
www.antoniaminstituut.nl

ICASSI 2008

Icassi 2008 zal plaatsvinden van 13 t/m 26 juli in Győr.

Győr ligt tussen Wenen en Budapest.

Meer informatie kunt u vinden op de website: www.icassi.net

Als aanmoediging want informatie over Icassi door Eva Dreikurs Ferguson.

Since the death of her father, SIUE psychology professor Eva Dreikurs Ferguson has continued his work in the study of Adlerian psychology at the International Committee of Adlerian Summer Schools and Institutes, or ICASSI.

ICASSI is conducted at a different country each year and has recently been in Ireland, Malta and Lithuania.

Ferguson's father, Rudolf Dreikurs, was a colleague of Alfred Adler, who started ICASSI in order to teach his method of psychology around the world while reaching out to international students.

Adlerian theory of psychology focuses on strengths, democratic principals, goal-oriented behavior, sense of community and importance of contribution among other things.

"After Adler died, my father took over and developed everything Adler wanted to do and trained colleagues who followed him and that is how I got involved," Ferguson said. Even after Dreikurs died, Ferguson became determined to keep his work alive.

Ferguson started working with the organization her father founded in 1973 as a staff member.

"An opening became available on the board and they needed an American so I joined as a staff member," Ferguson said. "A few years later I became a board member and shortly after that I became a chairperson."

In 1962, Dreikurs founded ICASSI and taught at SIUE during the summer months of the 1960s to promote the teachings of Adler - something he had dedicated his entire life to. Dreikurs sought to bring the principals of Adler to schools, organizations and international relations and also sought after an international summer school as the best way to teach Adlerian psychology.

Next year, the ICASSI will be held in Gyor, Hungary.

"It is in a wonderful part of the world where lots of exciting and interesting things happen, and on the weekends students can visit the surrounding cities," Ferguson said.

"Hungary has been a country occupied by Nazis and communists in the past and has been making a strong effort to become a democracy and has a wonderful tradition having lots of interesting cultures and backgrounds."

The 2008 session of ICASSI will be July 13 to 28. Participants can stay for one or both weeks of the school.

"I would love to see students and faculty members from SIUE come to the summer school because they learn so much and it is a wonderful environment," Ferguson said. "How many times have you been to a school in America where you have faculty from all around the world?"

The trip to ICASSI this year will be relatively low cost, as the Hungarian government has

provided student hostel services at low costs. "For the first time, we have a low-cost student hostel," Ferguson said. "It is very adequate low-cost comfortable housing."

Ferguson also reminds students that the trip could be funded at a lower cost if they can find a cheap flight.

"If students find low-cost airfare it won't be expensive for students to go to Europe and have an exciting international experience," she said.

Students and teachers from as many as 25 countries are expected to make the trip to Hungary in 2008.

For more information or to sign up for the trip, contact Ferguson at efergus@siue.edu. For information on ICASSI, visit www.icassi.net.

Website NWIP

Eerder melden wij u dat de NWIP beschikt over een eigen website, waar u verschillende informatie over de Individualpsychologie en de NWIP kunt vinden.

U kunt onze website in opbouw vinden onder:

www.individualpsychologie.nl

Degene die dat hebben gedaan, hebben vast geconstateerd dat de website nog niet optimaal functioneert. Adrie van der Horst heeft een eerste veelbelovende opzet gemaakt, waarvoor wij hem dankbaar zijn. Wij zijn momenteel op zoek naar iemand die het stokje van Adrie kan overnemen en de website verder kan uitbouwen. Wie binnen onze kring heeft ervaring met dit werk of heeft een bekende in zijn vriendenkring, die ons hierbij behulpzaam kan zijn? Natuurlijk zorgen we als bestuur voor een goede overdracht van Adrie naar zijn opvolger. Daarbij is er binnen de NWIP een kleine commissie gevormd voor de website, die bestaat uit Gert Rietveld namens het bestuur en Willy Hoekstra.

We horen graag van u.

E-mail

Ontvangt u de nieuwsbrief nog steeds per post, maar heeft u e-mail? Laat de redactie uw e-mail weten en u ontvangt de nieuwsbrief voortaan via uw mail en in kleur!